

SCHOOLWERKPLAN

STEDELIJKE ACADEMIE SCHONE KUNSTEN – LIER

ARTISTIEK-PEDAGOGISCH PROJECT

"Ieder mens is een kunstenaar"

Joseph Beuys

Joseph Heinrich Beuys (° 1921 – 1986)
was een Duits beeldend kunstenaar. Hij maakte tekeningen, plastic, sculptuur en installaties. Bekend werd hij met plastische objecten, performances en Fluxusconcerten. Hij was professor in Düsseldorf en wordt gezien als een van de meest invloedrijke Duitse beeldhouwers uit de tweede helft van de 20e eeuw.

WAAR STAAN WE VOOR?

- ✓ De academie heeft verschillende opdrachten. De kerntaak is kunst- en cultuureducatie. Deze kerntaak is gekoppeld aan een maatschappelijke rol, een cultuur (over)dragende rol en lokale participatie.
- ✓ De academie verwezenlijkt haar kerntaak door voortdurende verwondering te stimuleren.
- ✓ We onderzoeken deze verwondering en ontplooiën zo een grotere kennis, een kunstzinnige attitude en we ontwikkelen tijdens dit leerproces de relevante vaardigheden.
- ✓ Uiteindelijk resulteert dit in een artistieke zelfontplooiing waarbij de identiteit duurzaam gevormd wordt.
- ✓ Iedereen heeft recht op kunsteducatie (culturele rechten UVRM).
- ✓ De academie wil verbredend en verdiepend werken.
- ✓ De academie biedt daarvoor een opleiding aan die afgestemd is op de leerbehoeften van zowel kunstenaars, amateurs (liefhebbers) als jongeren in voorbereiding op het hoger onderwijs.
- ✓ Daarbij is de voortgezette professionele ontwikkeling van leerkrachten essentieel.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- ✓ De academie wil een lerende omgeving zijn die procesmatig leerlingen technische vaardigheden aanleert, die relevante kennisinhouden onderzoekt en een attitude creëert om zich beeldend uit te drukken.
- ✓ De academie streeft naar kwalitatief kunstonderwijs voor iedereen en dit als afspiegeling van onze maatschappij.
- ✓ De academie ontwikkelt daarvoor onderwijs dat met specifieke programma's differentieert op maat van verschillende doelgroepen.
- ✓ De academie wenst een verankering te bewerkstelligen en een ondersteuning te verlenen aan de plaatselijke gemeenschappen via de werking van de hoofdscholen, bijhuizen en filialen.
- ✓ De academie wil een grensverleggende kijk op de wereld waarbij kunstactualiteit in het vak kunstgeschiedenis een essentieel opleidingsonderdeel is.

HOE EVALUEREN WE IN DE STUDIERICHTING BEELDENDE KUNST?

De academie wil al diegenen die zich als leerling inschrijven een goede artistieke vorming *op maat* aanbieden. We zetten daarom *breed* in de ontwikkeling van verschillende competenties: onderzoeker, performer, kunstenaar, vakman en samenspeler.

Op maat betekent dat de leerling zich ontwikkelt via een eigen weg (de unieke ik) en op een eigen tempo. Wij engageren ons om elke leerling op het eigen niveau en het eigen tempo te ondersteunen in de eigen artistieke ontwikkeling.

Breed inzetten op ontwikkeling betekent dat onze evaluaties voedend zijn door te kiezen in de rapportering

- voor feedback zoals tips, suggesties, reflecties, aanmoedigingen enz. die leerlingen helpen om de volgende stap te zetten in de artistieke ontwikkeling;
- door goesting aan te wakkeren om zich artistiek te ontwikkelen.

Door te kiezen voor *de unieke ik* van elke leerling zal het evalueren eerder ontwikkelingsgericht in plaats van beoordelend, eerder specifiek op de unieke facetten van de leerling dan vergelijkend met de anderen in de groep plaatsvinden.

Ons evaluatiebeleid en de praktijk ervan houden rekening met de kwaliteitscriteria die de Vlaamse onderwijswetgeving voorschrijft: transparant, valide en betrouwbaar. Deze evaluatieactiviteiten zijn een integraal onderdeel van het kunstonderwijs. Lesgeven, leren en evalueren vormen één geheel. Dus evalueren is een permanente aangelegenheid dat zich te kennen geeft in voortdurende feedback, huiswerken, opdrachten (al dan niet in groep), papers, toelichtingen, lezingen en bezoeken aan musea en ateliers. Daarom is de zelfevaluatie cruciaal om het eigen werk onder de loep te nemen. Naast deze zelfevaluatie doet de leerling een beroep op de bevindingen van de leraar, de externe juryleden, maar ook de leerlingen uit ateliers.

We werkten dit als volgt uit met de hulp van externe specialisten, collega's, stakeholders en leerlingen:

KUNSTIG COMPETENT	
6 rollen	
De Onderzoeker	
nieuwsgierig – kiezen – verwondering – informatie in vraag durven stellen – invalshoeken – op avontuur trekken – ontdekken	De kern van de ontwikkeling van een artistieke nieuwsgierigheid: de verwondering. Deze verwondering begrijpen, vatten en er betekenis voor jezelf en de andere aan geven.
De performer	
raken – presenteren – rituelen – verwoorden – publiek (toeschouwer) meenemen – een verhaal vertellen – er staan – contact – (durven) tonen	In de rol van performer staat het presenteren aan de andere centraal bij het evalueren. Het gaat om het tonen van je werk, je visie en je stijl zodat een dialoog vorm krijgt.
De Kunstenaar	
uitdrukken – spelen met – creëren – experimenteren – beleven – variëren – expressie – verwonderen	In deze rol wordt het artistieke gehalte gemeten en gewogen. Hier zal de klemtoon liggen op creativiteit en de kracht van het verbeelden.
De Vakman	
concentratie – techniek beheersen – vakwerk – vakkennis - nauwkeurigheid	In de ontwikkeling van vakmanschap staan werkdiscipline, concentratie en aandacht voor afwerking centraal.
De Samenspeler	
inspelen op – afstemmen – verantwoordelijkheid – de toon zetten – volgen - ontmoeten	Ook al werk de leerling individueel, je kan niet losgekoppeld worden van een verbondenheid met de andere. Die betrokkenheid is belangrijk in de ontwikkeling.
De unieke IK	
naar binnen kijken – goesting hebben – - passie – emotie	In deze rol staat het lerend vermogen van de leerling centraal.

OPZET EN RICHTLIJNEN BIJ DE EVALUATIE

In samenwerking met de collega's van de studierichtingen Muziek, Woord & Dans gebruiken we gelijkaardig materiaal maar ontwikkelen voortdurend aangepast evaluatie materiaal dat het gesprek tussen leerling en leraar vereenvoudigt, prikkelt, voedt of inspireert: kaartensets, landkaarten, mindmaps en websites.

Zo zullen we de vijf rollen – onderzoeker, performer, kunstenaar, vakman, samenspeler en de unieke ik – het eerste werkjaar geleidelijk invoeren naast het bestaande oude systeem van evalueren in de studierichting Beeld.

De leerkracht is eindevaluator en eenmaal gekozen voor deze competentie in de eerste evaluatieperiode vindt de evaluatie op dezelfde wijze plaats in de tweede evaluatieperiode. Zo ontvangt de leerling minstens tweemaal een feedback en een eindevaluatie per schooljaar.

De bedoeling is dat de evaluatiefiches over de jaren heen worden gearchiveerd en opvraagbaar zijn. Alleen zo kan een evolutie over de verschillende leerjaren geëvalueerd worden. Deelname aan tentoonstellingen, wedstrijden, expo's, uitstappen, bezoeken, lezingen en dergelijke kunnen mee opgenomen worden in deze evaluatie-aanpak. Geleidelijk zal getracht worden deze evaluatiefiches te integreren in het DKO3 software programma voor schooladministratie.

STUDIERICHTING BEELD

De leerling stroomt in lagere (L) en middelbare (M) graad leeftijdsgebonden in (tot 18 jaar) en ontvangt jaarlijks een attest en een slechts in het laatste jaar (L6 en M6) wanneer men geslaagd is – d.w.z. voor alle opleidingsonderdelen 'voldoende' scoren – een getuigschrift DKO lagere, resp. middelbare graad.

- L1, L2, L3, L4, L5 en L6 geen punten/geen externe jury
- M1, M2, M3, M4 en M5 geen punten / geen externe jury
- M6 punten bij de eindevaluatie / externe jury / verslag

De volwassen leerling van de middelbare graad, hogere graad en specialisatiegraad legt telkens een geslaagd attest voor van het vorige studiejaar. Alleen dan kan de leerling een hoger jaar aanvatten¹. *Kunstgeschiedenis* wordt apart met punten beoordeeld in de hogere graad en *Keuzeatelier* in de specialisatiegraad.

- M5(2), H1(4), H2(4), H3(3), H1(5), H2(5), H3(5),H4(5) en S1(2) geen punten/geen externe jury
- M6(2), H4(4), H5(5) en S2(2) kans op een tussentijdse evaluatie (Black Box)/ punten bij de eindevaluatie/ externe jury/ verslag

¹ Tussen haakjes staat de duur in jaren van de opleiding

DE SASK - LIER IN DE PRAKTIJK

AANBOD IN DE STUDIERICHTING BEELDENDE KUNST

Algemeen kan je stellen dat over alle graden heen in de opleiding de open leerplannen van OVSG gevolgd worden. Leerkrachten leggen eigen accenten en kunnen die vooraf kwijt in de jaarplannen

BEELDENDE KUNST – LAGERE GRAAD (DUUR 6 JAAR)

Algemeen Beeldende Vorming geven we aan de leeftijdsgroep van 6 tot en met 11 jaar. De leerkracht stimuleert de verwondering bij elke leerling door ze geëngageerd aan gevarieerde opdrachten te laten werken. Dit gebeurt in groep en individueel door:

- ✓ Speels te onderzoeken in de wereld van vorm, lijn en kleur
- ✓ Wanorde te schikken en goesting te ontwikkelen die raakt
- ✓ Kennis te maken met de basisinhouden, materialen en technieken

Zo differentiëren we tussen L123 en L456. De tweede leeftijdsgroep zal andere opdrachten, inhouden, onderzoek en thema's met betrekking tot hun fase in ontwikkeling te verwerken krijgen dan de eerste.

BEELDENDE KUNST – MIDDELBARE GRAAD – JONGEREN (DUUR 6 JAAR)

Algemeen Beeldende Vorming wordt gegeven aan de leeftijdsgroep van 12 tot en met 17 jaar. Deze leerlingen gaan verwonderd op onderzoek en oefenen in waarnemingstekenen, perspectief, doelgericht kleurgebruik en compositie. Dit gebeurt in groep en individueel door:

- ✓ Opdrachten te interpreteren, te leren abstraheren, te exploreren en jezelf te evalueren
- ✓ Gebruik te maken van de bibliotheek, te surfen op internet
- ✓ Musea, tentoonstellingen en ateliers te bezoeken

In het M56 bestaat de mogelijkheid om de opleiding Digitale Beeldende Vorming te volgen waarbij naast waarnemingstekenen de nieuwe media worden verkend.

BEELDENDE KUNST – MIDDELBARE GRAAD – VOLWASSENEN (DUUR 2 JAAR)

Deze cursus is een ideale initiatie voorafgaand aan de opleidingen in hogere graad.

INITIATIE TEKENEN EN SCHILDEREN

Verschillende facetten in de beeldende kunst worden aangereikt: grafiek, 3D, schilderkunst, tekenkunst, keramiek, beeldhouwkunst, textiele kunst...

DIGITALE BEELDENDE VORMING

Deze leerlingen kiezen bewust voor de nieuwe media en is een ideale voorbereiding voor het atelier Fotokunst.

BEELDENDE KUNST – HOGERE GRAAD (DUUR 4 OF 5 JAAR)

Gekoppeld aan telkens 1 lesuur Kunstgeschiedenis worden accenten gelegd die de artistieke zelfontplooiing van leerlingen in een bepaalde optie (discipline) ontwikkelt. Referenties naar onderzoek van kunst vormen de rode draad in volgende opties:

Optie Tekenkunst

- ✓ Leerlingen onderzoeken verschillende facetten van waarneming
- ✓ Leerlingen experimenteren met beeld en materiaal
- ✓ Figuurtekenen, perspectieftekeningen, modeltekenen, natuurtekenen... worden doorgedreven geoefend, besproken en geëvalueerd

Optie Vrije Grafiek

- ✓ Leerlingen werken met vakmanschap en creatief in een niet-toxische omgeving
- ✓ Leerlingen onderzoeken en oefenen nieuwe technieken
- ✓ Naast etstechnieken, litho, hoogdruk en zeefdruk wordt meer en meer mixed media toegepast.

Optie Beeldhouwkunst

- ✓ Leerlingen maken creatieve tekeningen, documenteren zich, maken maquettes of voorstudies.
- ✓ Leerlingen onderzoeken de 'klassieke' beeldtaal en hebben aandacht voor conceptueel werk
- ✓ Specifieke technieken worden aangeleerd

Optie Schilderkunst

- ✓ Leerlingen ontdekken de diversiteit in verfmaterialen, toets en schriftuur
- ✓ Via schetsboeken en verzameld documentatiemateriaal ontplooit de leerling zich
- ✓ Leerlingen organiseren samen met de leerkracht een intense zoektocht naar de identiteit.

Optie Fotokunst

- ✓ Techniek staat in functie van de creatie, van het verhaal dat men wil vertellen
- ✓ Leerlingen leren hun werk bespreken, analyseren en situeren binnen een fotografisch kader (van relevante kunstfotografen)
- ✓ Leerlingen leren verschillende beeldverwerking en -bewerkingsprogramma's hanteren

Optie Keramiek

- ✓ Leerlingen leren omgaan met de materie klei in al haar aspecten
- ✓ Leerlingen realiseren zowel sculpturale als toegepaste keramische producten
- ✓ Naast demonstraties van verschillende technieken geven leerlingen ook aandacht aan het presenteren van het werk tijdens tentoonstellingen

Optie Mode & Theaterkostuums

- ✓ Leerlingen gaan de slag met de basisbeginselen van deze optie: figuurtekenen, modeltekenen, verhoudingsleer, kleurenleer, stoffen verven, recyclage, textielkennis

- ✓ Leerlingen ontwerpen volgens persoonlijke stijl en ondervinden aan de lijve wat kledij met hen doet
- ✓ Naast persoonlijke smaak ontwikkelt de leerling zin voor vernieuwing en durf

Optie Kantwerk

- ✓ Leerlingen leren traditionele en nieuwe kant- en parelwerktechnieken naast restauratietechnieken en experimenteel eigentijds werk
- ✓ Leerlingen zoeken naar andere dragers dan tule en combinaties met andere technieken
- ✓ Deze unieke opleiding van Lierse kant en parelwerk geeft leerlingen de kans om de nieuwe toepassingsmogelijkheden uit traditionele technieken te ontwikkelen

BEELDENDE KUNST – SPECIALISATIEGRAAD (DUUR 2 JAAR)

Voor zes opties biedt de studierichting Beeldende Kunst een verdiepingsmogelijkheid wanneer leerlingen geslaagd zijn in de hogere graad. De klemtoon op zelfredzaamheid, werkplekieren en het ontwikkelen van een eigen stijl zijn daarbij algemeen. Daarnaast bezoeken deze leerlingen gedurende 40 lestijden een andere optie (discipline) om enerzijds verbreding te bewerkstellingen en anderzijds nieuwe opleidingskansen aan te moedigen.

Optie Tekenkunst
Optie Vrije Grafiek
Optie Beeldhouwkunst
Optie Schilderkunst
Optie Keramiek
Optie Kantwerk

Voor de optie *Mode & Theaterkostuums* en de optie *Fotokunst* wordt elk jaar een aanvraag ingediend om een specialisatiegraad te programmeren.

AANBOD IN DE REGIO LIER

De academies van Lier werken samen in de regio Lier. Dat betekent dat het aanbod van de studierichting Beeldende Kunst ook toereikend is in de wijkafdeling (Koningshooikt) en filialen (Ranst en Malle). Voor de andere filialen waar reeds de studierichting Muziek, Woord of Dans aanwezig zijn, groeit de nood om ook beeldende vorming te programmeren. Het gaat om Berlaar, Boechout, Lint, Nijlen en Zandhoven. Telkens wordt in gezamenlijk overleg onderzocht hoe die betrachting werkelijkheid wordt zonder de huidige programmatie af te bouwen.

Een doorgedreven afstemming en samenwerking van de twee hoofdzetels in Lier zijn daarbij onontbeerlijk.